

عرفان و تصوف

تعداد منابع: ۱۴ اصلی و ۵ ارجاعی

کل در این بخش، مباحث عرفان نظری، سرگزش تامه عرفان، متون عرفانی،
قنهه‌های عرفانی، مبانی سیر و سلوک و آداب و مواعظ صوفیه می‌آید.

ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸ق)
عروس شرح اشارات و تنبیهات ابن سینا،
نمط نهم «مقامات العارفین»، شرح وحاشیه حسن
حسن زاده امی (۱۳۰۷-)، ویراسته نجفی، به کوشش صادق
حسن زاده قم: مطبوعات دین، چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه ۳۵۵ ص،
فارسی و عربی، وزیری (شیخیز)، بهای ۲۰۰۰۰ ریال، فهارس:
آیات، احادیث، اعلام، کتابها، اصطلاحات.

شایخ: ۹۵۰-۹۵۹-۵۹۹۰-۹۵-۹
کنگره: ۱۲۸۵/۵۰-۱۲۸۳
دیویس: ۱۸۹/۱

کد پارسا: B۴۸۳۳۳
عنوان متن نقد شده:

الاشارات و التنبیهات، ابن سینا، حسین بن عبدالله
۱۴ عرفان و تصوف - کلیات عرفان و تصوف -
منابع جامع عرفانی؛ الاشارات و التنبیهات - شرح الاشارات و
التبیهات (فلسفه و منطق)

آزمایش، سیدمصطفی (۱۳۲۹-) (به کوشش)
۲۲۸- عرفان ایران (مجموعه مقالات ۲۰)،
تهران: انتشارات حقیقت، چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه ۱۳۸ ص، فارسی،
رقعی (شمیز)، بهای ۱۰۰۰۰ ریال، عکس: در صفحات مختلف.
شایخ: ۱-۶۰-۷۰۰۰-۷۴۶
کنگره: BP۲۸۶/A۴۶A۴۸۴۸۲
دیویس: ۲۹۷/۸۳
کد پارسا: B۴۸۴۵۵

۱۵ عرفان و تصوف - کلیات عرفان و تصوف -
منابع مرجع عرفانی - رساله‌ها و مقالات عرفانی
۹ اثر حاضر، مجموعه چندین مقاله درباره عرفان و
عرفان ایران زمین است. گردآورنده مقاله‌هایی در موضوعات
کونتاگون، ولی بکسان در موضوع واحد را که در موضوع
عرفان اسلامی (تصوف) باشد از نویسنده‌گان مختلف گردآوری
و تتوییں کرده است. هنوزین مقاله‌ها عبارت‌اند از: نکاتی
درباره حسن بصری، ولایت معنوی در مثنوی، اسلام، علم و
مسلمانان و نعمت الله‌بیه در ایران.

أحساين، احمد بن زين الدين (١١٦٦-١٢٤١ق)

ع-٣٣١-**معرفة كيفية السلوك إلى الله**، قم: أمير، ١٠٠٠ نسخه، ٥٩٦ص، عربی، رقی (شمیز)، بها: ٢٠٠٠ دیال.

کد پارسا: B٤٨٤٩٩

■ سیر و سلوک - آداب سیر و سلوک

١- اثر حاضر، راه و روش سلوک الى الله مورد بررسی قرار داده است. نویسنده در این رساله مختصراً، با استناد به چندین آیه از آیات قرآن و بسا تفسیر آنها، کیفیت سلوک الى الله را بیان داشته است. وی ضمن شرح آیات به صفات افرادی که در این وادی قدم می‌گذارند نیز، پرداخته است.

اردستانی، زهراء (١٣٤٨)-؛ عظیمی، حوریه؛
نعمیم الدین خانی، علی

٢-٣٣-زیور هستی، قم: زائر، چاپ اول / ١٠٠٠ نسخه، ٢٢٠ص، فارسی، رقی (شمیز)، بها: ٩٥٠٠ دیال، کتابنامه: ٢٢٠-٢١٩

شابک: X-١٤-٥٨٦٧-٦٤-٩

کنگره: BP٥٢/٢/M٦N٧

دیوبی: ٢٩٧/٩٧٦

کد پارسا: B٤٨١٦٩

■ مصاديق انسان کامل؛ مقصومه(س)-فضائل مقصومه(س) (شخصیت‌شناسی)؛ خمینی، سید روح الله - اندیشه‌های امام خمینی - اندیشه‌های عرفانی امام خمینی(شخصیت‌شناسی)؛ شعر عرفانی

١- امام خمینی (ره) قصیده‌ای در ملح حضرت مقصومه(س) دارد که ابعاد وجودی عرفانی آن حضرت را با اصطلاحات عرفانی و مقایسه با حضرت زهرا(س) بیان کرده است. نظر به اهمیت ولای این شعر و مشکل بودن مباحث عرفان نظری برای نوع مخاطبیان، مؤلفان در این اثر به شرح این قصیده پرداخته و آن را در چهار بخش قصیده امام خمینی، تجلی نور (شرح و تحلیل قصیده عرفانی امام خمینی) سیمای عرفانی حضرت مقصومه(س) از دیدگاه امام خمینی، حضرت مقصومه(س) تجلی انسان کامل تبیین کرده‌اند.

اصغری، سید علی اصغر

⇒ عشق راستین؛ تفسیر آیاتی از سوره

٩- شرح و تحلیل نمط نهم کتاب شرح اشارات و تنبیهات است. نمط نهم اشارات مربوط به مقامات، معارج و مدارج عارفان است. شیخ در نمط هشتم، در باره ابتعاج و سورور موجودات بر حسب کمالات بحث کرده و در این نمط، به احوال اهل کمال و کیفیت ترقی آنها در مدارج سعادت و اموری که طی درجات و احوالات عارض آنها می‌شود، سخن می‌گوید. خواجه نصیر در بیان مقاصد و آرای شیخ، به توضیجهای روشگرانه پرداخته و آقای حسن زاده در تدریس این مطالب، افزون بر توضیح عبارات شیخ، مجموعه‌ای از علوم و معارف عرفان نظری و اخلاق و حکمت را برای طالبان حقیقت تحلیل می‌کند. کتاب در ٢٧ فصل، از نوارهای چهارمین دوره تدریس استاد حسن زاده استخراج و تنظیم شده است. عرفان نظری و عملی، تعریف زهد، اثبات نبوت، اوصاف عارف، ریاضت، لذت عارف، وصول و خلاص در عارف عنوانی برخی از فصول کتاب است.

ابن عربی، محمد بن علی (٥٦٠-٦٣٨ق)

٣٠-**ترجمه فتوحات مکیه**، ترجمه محمد خواجهی (١٣١٣)، تهران: انتشارات مولی، چاپ اول / ١٦٠ نسخه، ٨٦ص، فارسی، وزیری (گالینگور)، بها: ١٢٠٠ دیال، فهارس: آیات، احادیث، اعلام، اصطلاحات.

شابک: ٩٦٤-٨٢-٩٦٤

کنگره: BP٢٨٣/A٢F٢٠٤٢١٣٦٤

دیوبی: ٢٩٧/٨٣

کد پارسا: B٤٨٥٢٠

■ فتوحات مکیه - ترجمه‌ها؛ آداب طهارت(فقه و اصول)؛ نماز - اسرار نماز(فقه و اصول)

٩- پژوهشی است دقیق و گسترده در بیان اسرار و آداب نماز و طهارت. کتاب فتوحات، یک دوره عرفان نظری است که تمام معارف، عبادات، احکام و معاملات را از دیدگاه عرفان مورد بحث و بررسی قرار داده است. نویسنده در این اثر، با اشاره مختصراً به آداب طهارت و نماز به شرح و تفصیل اسرار طهارت و نماز پرداخته است. وی البته به بیان اسرار اذان و اقسامه پرداخته، آنگاه به ذکر اسرار فقرات نماز می‌پردازد. متوجه نیز، به ترجمه تحت‌اللفظی این باب پرداخته و مواردی هم که از دشواری خاصی برخوردار بوده، به ذکر همان متن عربی بستنده کرده است. از جمله این موارد اشعاری است که ابن عربی از خود و یا از دیگران آورده است.

یوسف (ع). (شماره ۳۴۵) عرفان عاشقانه - یوسف و زلخا

شابک: ۹۶۴-۶۶۴۲-۸۲-۷
کد پارسا: B۴۸۳۹۰
عنوان اصلی ذکر نشده است.

﴿ سیر و سلوک ﴾

مجموعه رساله‌ها و مقالات عرفانی عارفان شیعه در ساره مسازل و آداب سیر و سلوک است. نویسنده‌گان این رساله‌ها، با استناد به آیات قرآن و احادیث عرفانی شیعه رساله‌ها، در باره خودسازی، راههای انحرافی در ریاضت، تهجد، اعمال عبادی و دیگر مسائل عرفان عملی سخن گفته و راهنمایی آموزشی برای سالکان و عارفان تدوین کرده‌اند. سیر و سلوک دارای مقامات و مواقفی است از جمله توبه، زهد، صراحت و محاسبه، زیارت، نیت، اراده که آداب و شرایط دستورالعمل‌های آن در این کتاب تحلیل شده است. عالمان عارف شیعه، حتی از جنبه‌های اجتماعی سیر و سلوک غافل نمانده و در باره مستنویت‌پذیری و وظایف اخلاقی، اجتماعی و خانوادگی سالکان بحث کرده‌اند.

حسینی شریفی ذهبی، میرزا ابوالقاسم بن عبدالنبی (۱۲۸۶-

۲۳۵-قواسم الانسوار و طوامع الاسرار در روشن سیر و سلوک، قم؛ دریای نور، چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه ۷۹۵، فارسی، وزیری (گالینگور)، فهارسن؛ آیات، احادیث، اعلام، اماکن، کتابها، منابع: ۷۹۵-۷۸۹.

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۴۳-۸-۴

کد پارسا: B۴۸۳۰۴

﴿ سیر و سلوک - آداب سیر و سلوک: ذهبی﴾

از متون عرفان شیعه ذهبی در سده سیزدهم هجری است. این کتاب یک دوره دستورالعمل عرفانی است که راههای سیر و سلوک را به سالکان آموزش می‌دهد. کتاب در یک مقدمه سه شطر و خاتمه تدوین شده است. در مقدمه، شرح حال و مجاهدات نویسنده و سبب تألیف کتاب آمده، سپس در شطر اول، هیکل انسانی و مراتب پنج‌گانه (بدن، نفس، عقل، روح و سر) و مطابقت آن با عالم خمسه الاهی (ملک، ملکوت، جبروت، لاهوت و ناسوت) بحث شده است. شطر دوم و سوم، شامل چهارده شرط سیر و سلوک است. در شطر سوم به تفصیل در باره عشق‌الاہی و مراتب و مظاہر

﴿ بختیار، مریم (۱۳۴۲ -)﴾

۲۳۳-مبانی عرفانی در صحیفه سجادیه، اهواز؛ خاتم سبز، چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه، فارسی، وزیری (شمیر)، بها: ۲۵۰۰۰ ریال، منابع: ۳۲۱-۳۰۹.

شابک: ۹۶۴-۷۳۹۷-۴۱-۵

کنگره: BP۲۶۷/۱/A۸S۹۶۲

کد پارسا: B۴۸۱۸۰

عنوان روی جلد: عرفان در صحیفه سجادیه
﴿ عرفان شیعی؛ صحیفه سجادیه - شرح و تفسیر صحیفه سجادیه (حدیث)﴾

بازیابی و مطالعه‌ای مختصر و منظم از مبانی عرفان عملی و نظری در فرازهای کتاب صحیفه سجادیه است. صحیفه سجادیه از جمله کتابهای به یادگار مانده از امامان شیعی است که در آن، نه تنها چگونگی راز و نیاز و بندگی خدا به تصویر کشیده می‌شود، بلکه گویای مجموعه‌ای از معارف اسلامی نیز می‌باشد. صحیفه سجادیه امام چهارم شیعیان که به زیور آل محمد نیز معروف شده، دارای ۵۳ فراز دعا و مناجات آن امام است و بر آن شروع مختلفی نیز نگاشته شده است. مؤلف در این اثر، محتوای غنی این کتاب ماندگار را در زمینه‌های دعا، اخلاق، عرفان و معارف اسلامی در ابیاب و فصول منظمی ارائه می‌کند. عمده توجه نویسنده در این اثر، تقسیم موضوعی فرازهای دعاهای صحیفه در دو باب عرفان نظری و عملی و بیان موارد آن از نگاه صحیفه است.

بهاری همدانی، محمد (۱۲۷۷-۱۳۳۲)

بیدآبادی، محمد (۱۱۷۵-۱۲۶۰)؛ سدانی؛

کربلائی، سیداحمد (۱۳۳۲)

۲۳۴-تذكرة المتقين في السير والسلوك

الى الله ويليه رسالة في السير والسلوك

الى الله، ترجمه عرفان محمود؛ مدین، چاپ اول /

۱۵۰۰ نسخه، ۴۳ ص، عربی، وزیری (سلفون).

ضمیمه: رسالة و مقالة في السير والسلوك الى الله، محمد

بیدآبادی، ص ۴۱۴-۲۲۷.

(از دیدگاه تصوف)، عشق و گشودن دل، استادان تصوف، اعمال تصوف، ارتباط با خدا و وجهه یگانه از جمله موضوعاتی است که نویسنده در این اثر به آنها پرداخته است.

محمدی لنگرودی، رضا

۲۳۸- جاذبه جهان هستی یا جذبه الاهی، قم: میراث ماندگار، چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه، ۲۲۲ ص، فارس، وزیری (شیری)، بهای: ۱۵۰۰ رویال.

شابک: ۹۶۴-۷۸۸۴-۲۱-۴

BP۲۱۷/۲/M۲۰۲

دیوبی: ۲۹۷/۴۲

کد پارسا: B۴۸۲۲۵

۹ جذبه الاهی؛ اولیاء الله

ارائه مطالبی در باره خداشناسی و خداشناسان واقی و جاذبه مقدس آفریدگار است که در پنج بخش و با استناد اندکی به متنایع تهیه شده است. نویسنده در بخش نخست، به چگونگی دریافت جذبه الاهی و نشانه‌های وجود مقدس آفریدگار جهان پرداخته و از برهان فارابی و برہان راست گویان (صدقین) سخن به میان اورده است. بخش دوم، پژوهه مباحثی در باب سرشناسان روشنفکران و بزرگان است که مجذوب آفریدگار شوند و در بخش سوم، ضمن معرفی ایمان اورندگان به خدا و فداکاری آنها با قلم روان ترسیم شده است. در بخش چهارم به ترتیب یافتنگان مکتب انبیاء و نمونه‌های آن اشاره کرده و در بخش پنجم، به ارائه الگوهایی می‌پردازد که به حرم قدس الاهی واصل شده و به مرحله رضا رسیده‌اند.

محمود حقیقی، کریم

۲۳۹- آداب و سلوک قرآنی؛ تزکی، جلد دوم، شیراز: فلاح، چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه، ۱۹۲ ص، فارس، رقی (شمیز)، بهای: ۱۲۰۰ رویال.

شابک: ۹۶۴-۷۷۰۸-۰۰-۶

BP۲۲۷/A/H۷A۴۱۳۴۴

کد پارسا: B۴۸۴۰۹

۹ سیر و سلوک - آداب سیر و سلوک؛ اصلاح رذائل اخلاقی (اخلاق)

آن سخن گفته و شرح حال عارفان متقدم و سالکان حقیقی گزارش شده است. در پایان قصیده عشقیه سید قطب الدین نیریزی را نقل کرده است.

غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۴۵۰ق)

۲۳۶E- مشکوكة الأنوار، ترجمه دیوید بوشمان (۱۹۶۴-)، یوتا (آمریکا): داشگاه بیرگهام بانگ، چاپ اول، ۴۰۰+XXXIV ص، انگلیسی و عربی، وزیری (گالینگور).

فروض: سلسله ترجمه‌های اسلامی

شابک: ۸۴۲۵۲۵۲۷

BP۱۸۹۲۶.G۳۹۱۳

دیوبی: ۲۹۷۴/۱ ۲۱

کد پارسا: B۳۷۸۶

عنوان لاتین:

The Niche of Lights = Mishkat Al-anwar

۲۳۷صفحات مقابل یک شماره دارند.

۹ نور - دیدگاه‌ها؛ تفاسیر آیه‌ای (قرآن و علوم قرآنی)

۹ اثر حاضر، ترجمه انگلیسی کتاب مشکاة الانوار غزالی یکی از آثار برجهسته اندیشه‌مند مسلمان است. نویسنده در این اثر، چگونگی فهم رابطه خداوند و جهان هستی را بررسی کرده و اظهار داشته که نباید نمادگرایی قرآن به عنوان صنایع بدیعی و تشییه ادبی و استعارات تلقی شود؛ بلکه خداوند این روش را برای فهم واضح ماهیت واقعی حقیقت به کار برده است. وی، ملاک فهم ساختار جهان هستی و درگ و شناخت روح بشر را درک حقیقت جهان هستی دانسته است.

فراگر، روبرت

۲۳۷E- حقیقت تصوف، آمریکا: کاستل بوکس،

۲۶۵ ص، انگلیسی، رقی (گالینگور).

شابک: ۷۸۵۸-۰۹۶-۰

کد پارسا: B۴۲۳۳۹

عنوان لاتین:

Essential Sufism

۹ تصوف - کلیات تصوف؛ عرفان و تصوف - تصوف -

اخلاق صوفیه

۹ پژوهشی است مختصر، در تبیین تصوف، مفهوم و آموزه‌های آن. صور گوناگون تصوف، طریقت، زندگی در جهان

۹) اخلاق و عرفان. (شماره ۲۳) سیر و سلوک

میر داماد، سید محمد باقر بن سید محمد (۹۷۰-۱۰۴۱ق)

۱۰) جدوات و مواقیت. (شماره ۳۳۵)

عرفان و تصوف - کلیات عرفان و تصوف - منابع مرجع عرفانی - رساله‌ها و مقالات عرفانی

نظمی با خرزی، عبدالواسع بن جمال الدین
مقامات جامی: گوشه‌هایی از تاریخ فرهنگی
و اجتماعی خراسان در عصر تیموریان (شماره ۱۵۳)
عبدالرحمن جامی - زندگی نامه عبدالرحمن جامی

نیریزی، قطب الدین محمد (۱۱۰۰-۱۱۷۳ق)
۲۴۱- میزان الصواب در تسریح فصل الخطاب،
شرح و حاشیه ابوالقاسم امین الشریعه خویی (۱۲۰۸-۱۲۲۹):
باتصحیح محمد خواجهی (۱۳۱۳)، جلد ۱، تهران: انتشارات
مولی، چاپ اول (۱۵۰۰ نسخه)، یکصد و چهل و پنج هزار ریال.
فارسی، وزیری (گالینگور)، بهای: ۴۰۰۰ ریال.

شابک: ۶-۸۵-۵۹۶-۴۵۴-۶
کنگره: ۲۲-۴۵N۹F۶۰۲۲
دیوبی: ۹۷۷/۸۷۷

کد پارسا: B۴۸۵۲۹

۱۱) عرفان و تصوف - کلیات عرفان و تصوف -
منابع مرجع عرفانی - منظومه‌های عرفانی

۹) منظومه‌ای است مختصر که به مباحث عرفانی
الاهیات بالمعنى الاخیض بر اساس آموزه‌های تصوف
پرداخته است. ناظم این منظومه، نخست در باره ازلی و ذاتی
بودن حضرت حق ابیات را سروده و سپس ظهور و تجلی
حضرت حق در موجودات، صفات ذاتی و فعلی، وجود عالم،
هویت وجودی حضرت حق، وحدائیت عددی، معیت سیحانی
را نظم کشیده و شارح نیز، با ذکر ابیات مشکل این منظومه،
به شرح و بسط آن پرداخته است. خیر مایه اصلی متن و
شرح بر مبنای تصوف رواج یافته در قرن دهم و یازدهم
نشست گرفته است.

۹) گزیده‌هایی از آیات قرآن و احادیث امامان مصصوم(ع)
در باب اخلاق و آداب سیر و سلوک است که با ذرا نظر و
نظم ادب پارسی تزیین و با طایف و دقایق معنوی تبیین
گردیده است. نویسنده در ضمن چهار دفتر به تخلی دل از
رذایل اخلاقی و تزکیه آن از صفات مذموم می‌پردازد و سپس
به تحمل و ارتکانگی آن به صفات حمیده و تحمل انوار الاهی
پرداخته است. محورهایی که در این کتاب مورد بحث قرار
گرفته، عبارت‌اند از: رهنمودهایی در علاج محبت به دنیا و
درمان دلستگی به آن، نویسنده همچنین با اشاره به برخی از
گناهان کبیره از جمله: قتل نفس، خوردن مال یتیم، غصب،
نافرمانی از پدر و مادر و گناهان زبان از جمله دروغ، غیبت،
تهمت و سخن‌چینی و... به روش درمان آنها پرداخته است.

محمد حقيقة، کریم

۲۴۰- آداب و سلوک قرآنی: تخلی، جلد اول،
شیراز: فلاج، چاپ پنجم، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۹۰، ص، فارسی،
رقعی (شمیز)، بهای: ۱۲۰۰۰ ریال.
شابک: ۹۶۴-۷۲۰۸-۰۰-۱-۴

کنگره: BP۲۲۷/A/H۷A۴۱۲۸

کد پارسا: B۴۸۴۳۱

۱۲) سیر و سلوک - آداب سیر و سلوک: سیر و سلوک -
مقامات سیر و سلوک - توبه

۹) اموش آداب و سلوک توبه از دیدگاه قرآن و احادیث
است. نویسنده با هدف شناخت معارف قرآن، نخست به مباحث
در باره فلسفه توبه و آزمایش انسان در این دنیا پرداخته و داشتهای
در باره توبه گناهکاران از قرآن و تاریخ نقل کرده است. او سپس
ده منزل شامل بسیاری، قیام، اعتراف به تقصیر، پیشمانی،
ادای حق الناس، ادای فرایض، استقامت در توبه، سوز و گذاز،
غنیمت وقت و مراقبه و محاسبه برای تائب در نظر گرفته و
دیدگاه قرآن را در باره هر یک از این مراحل جویا شده است.

صبحای بیزدی، محمد تقی (۱۳۱۳ -)

۱۳) راهیان کوی دوست: تسریح حدیث معراج.
(شماره ۱۹۴) اولیاء الله

مطهری، مرتضی (۱۲۹۸-۱۳۵۸)

۱۴) مجموعه آثار ۲۲ (جلد اول از بخش

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتابل جامع علوم انسانی